

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 25. februarja 2021 *

„Predhodno odločanje – Konkurenca – Člen 102 PDEU – Zloraba prevladujočega položaja – Razdelitev pristojnosti med Evropsko komisijo in nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco – Uredba (ES) št. 1/2003 – Člen 11(6) – Odvzem pristojnosti nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco – Načelo *ne bis in idem* – Člen 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah“

V zadevi C-857/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) z odločbo z dne 12. novembra 2019, ki je na Sodišče prispela 26. novembra 2019, v postopku

Slovak Telekom a.s.

proti

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi N. Wahl, predsednik senata, A. Prechal (poročevalka), predsednica tretjega senata, in J. Passer, sodnik,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Slovak Telekom a.s. J. Hajdúch, advokát,
- za Protimonopolný úrad Slovenskej republiky T. Menyhart, agent,
- za slovaško vlado B. Ricziová, agentka,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Fiorentinom, avvocato dello Stato,
- za Evropsko komisijo M. Farley, R. Lindenthal in L. Wildpanner, agenti,

* Jezik postopka: slovaščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 11(6), prvi stavek, Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) in člena 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Slovak Telekom a.s. (v nadaljevanju: ST) in Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (urad Slovaške republike za monopole, v nadaljevanju: slovaški organ, pristojen za konkurenco) glede zakonitosti odločbe, s katero je bila družbi ST naložena globa, ker je zlorabila prevladujoči položaj v smislu člena 102 PDEU s tem, da je zaračunavala cene na maloprodajnih trgih telekomunikacij in trgu veleprodajnega medomrežnega povezovanja, ki so povzročile zbijanje marž.

Pravni okvir

Uredba št. 1/2003

- 3 V uvodnih izjavah 6, 8 in 17 Uredbe št. 1/2003 je navedeno:

„(6) Za zagotavljanje učinkovite uporabe pravil konkurence [Unije] morajo biti organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, tesneje povezani z njihovo uporabo. V ta namen morajo biti pooblaščen za uporabo prava [Unije].

[...]

(8) Za zagotavljanje učinkovitega izvajanja pravil konkurence [Unije] in pravilnega sodelovanja po tej uredbi morajo organi, pristojni za konkurenco, in sodišča v državah članicah uporabljati člena [101 in 102 PDEU], kadar uporabljajo nacionalno zakonodajo o konkurenci v sporazumih in ravnanjih, ki lahko vplivajo na trgovino med državami članicami [...].

[...]

(17) Za dosledno uporabo pravil konkurence in hkrati najboljše mogoče upravljanje omrežja je bistvenega pomena ohraniti pravilo, ki organe, pristojne za konkurenco v državah članicah, samodejno razreši njihove pristojnosti v primeru, pri katerem Komisija začne svoje postopke. Kadar organ, pristojen za konkurenco v državi članici, že dela s primerom in Komisija namerava začeti postopke, si mora prizadevati, da to naredi čim prej. Pred začetkom postopkov se mora Komisija posvetovati z zadevnim nacionalnim organom.“

- 4 Člen 11(1) in (6) Uredbe št. 1/2003 določa:

„1. Komisija in organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, v sodelovanju uporabljajo pravila konkurence [Unije].

[...]

6. Ko Komisija začne postopek za sprejetje odločbe iz poglavja III, razbremeni organe, pristojne za konkurenco v državah članicah, uporabe členov [101 PDEU] in [102 PDEU]. Če organ, pristojen za konkurenco v državi članici, že obravnava primer, Komisija sproži svoje postopke šele po posvetovanju z nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco.“

5 Člen 35(3) in (4) Uredbe št. 1/2003 določa:

„3. Učinki člena 11(6) se uporabljajo za organe, ki jih določijo države članice, vključno s sodišči, ki izvajajo naloge v zvezi s pripravo in sprejemanjem odločb, kakršne so predvidene v členu 5. Učinki člena 11(6) se ne razširijo na sodišča, če ta delujejo kot pritožbena sodišča v zvezi z vrstami odločb, ki jih predvideva člen 5.

4. Ne glede na odstavek 3 v državah članicah, kjer za sprejemanje nekaterih vrst odločb iz člena 5 organi sprožijo postopek pred pravosodnim organom, ki je ločen in ne spada k organom kazenskega pregona, in če so pogoji iz tega odstavka izpolnjeni, so učinki člena 11(6) omejeni na organ, ki primer obravnava in ta svoj zahtevek pred pravosodnim organom umakne, če Komisija začne postopke, in ta umik pomeni dokončen zaključek nacionalnih postopkov.“

Uredba št. 773/2004

6 Člen 2(1) Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma [101 in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 622/2008 z dne 30. junija 2008 (UL 2008, L 171, str. 3) (v nadaljevanju: Uredba št. 773/2004), določa:

„Komisija se lahko odloči začeti postopek za sprejem odločbe v skladu s poglavjem III Uredbe (ES) št. 1/2003 kadar koli, vendar najpozneje do datuma, ko izda predhodno oceno, kakor je navedeno v členu 9(1) navedene uredbe, ali ugotovitev o možnih kršitvah ali zahtevo strankam, da izkažejo svoj interes za sodelovanje v pogovorih o poravnavi, ali do datuma objave sporočila v skladu s členom 27(4) navedene uredbe, pri čemer se upošteva zgodnejši datum.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 7 Slovaški organ, pristojen za konkurenco, je 26. septembra 2005 proti družbi ST začel postopek zaradi zlorabe prevladujočega položaja na podlagi člena 102 PDEU. Evropska komisija in drugi organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, so bili o začetku tega postopka obveščeni oktobra 2005. Slovaški organ, pristojen za konkurenco, je oktobra 2007 Komisiji predložil osnutek odločbe, v katerem je ugotovil, da je družba ST zlorabila svoj prevladujoči položaj.
- 8 Slovaški organ, pristojen za konkurenco, je 21. decembra 2007 sprejel odločbo, s katero je ugotovil, da je družba ST zlorabila svoj prevladujoči položaj.
- 9 Komisija je 13. junija 2008 konkurentne družbe ST pozvala k posredovanju informacij o nekaterih poslovnih praksah te družbe.
- 10 Komisija je od 13. do 15. januarja 2009 v sodelovanju s slovaškim organom, pristojnim za konkurenco, opravila nenapovedani pregled v prostorih družbe ST.
- 11 Komisija se je 8. aprila 2009 odločila začeti postopek proti družbi ST v smislu člena 11(6) Uredbe št. 1/2003 in člena 2(1) Uredbe št. 773/2004 (v nadaljevanju: odločba Komisije z dne 8. aprila 2009). Komisija v tej odločbi pojasnjuje, da se zadevni postopek nanaša zlasti na morebitno zavrnitev družbe ST, da zagotovi veleprodajni dostop do svojih razvezanih krajevnih zank in do drugih storitev

veleprodajnega dostopa do širokopasovnega dostopa, ter zbijanje marž v zvezi z veleprodajnim dostopom do krajevne zanke, drugimi storitvami veleprodajnega dostopa do širokopasovnega dostopa in maloprodajnimi storitvami na Slovaškem.

- 12 Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (svet urada za varstvo konkurence Slovaške republike) je 9. aprila 2009 spremenil odločbo slovaškega organa, pristojnega za konkurenco, z dne 21. decembra 2007 (v nadaljevanju: odločba z dne 9. aprila 2009). S to odločbo je družbi ST naložil globo v višini 525.800.000 slovaških kron (SKK) (17.453.362,54 EUR), ker je družba ST zlorabila svoj prevladujoči položaj s sprejetjem strategije cenovnih škarij med cenami maloprodajnih telekomunikacijskih storitev in cenami veleprodajnega medomrežnega povezovanja. Po mnenju navedenega sveta so bile te kršitve – glede na zadevne maloprodajne storitve – storjene v obdobjih, med katerimi je najdaljše trajalo od 1. maja 2001 do 9. aprila 2009, ko je sprejel odločbo.
- 13 Družba ST je zoper odločbo z dne 9. aprila 2009 vložila tožbo pri Krajský súd v Bratislave (okrožno sodišče v Bratislavi, Slovaška republika), pri čemer se je med drugim sklicevala na to, da je organ, pristojen za sprejetje navedene odločbe, Telekomunikací úrad Slovenskej republiky (urad Slovaške republike za telekomunikacije) in ne slovaški organ, pristojen za konkurenco. Krajský súd v Bratislave (okrožno sodišče v Bratislavi) je s sodbo z dne 11. januarja 2012 odločbo z dne 9. aprila 2009 odpravilo. Slovaški organ, pristojen za konkurenco, je pri Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) vložil kasacijsko pritožbo. Predložitveno sodišče je s sklepom z dne 11. februarja 2014 razveljavilo sodbo Krajský súd v Bratislave (okrožno sodišče v Bratislavi) z dne 11. januarja 2012 in zadevo vrnilo temu sodišču v ponovno razsojanje.
- 14 Komisija je 7. maja 2012 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in ga posredovala družbi ST.
- 15 Komisija je 15. oktobra 2014 sprejela Sklep C(2014) 7465 final v zvezi s postopkom na podlagi člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma EGP (Zadeva AT.39523 – Slovak Telekom). Komisija je v Sklepu C(2014) 7465 ugotovila, da je podjetje, sestavljeno iz družb Deutsche Telekom AG in ST, od 12. avgusta 2005 do 31. decembra 2010 storilo enotno in trajajočo kršitev člena 102 PDEU, ki je v bistvu zajemala zbijanje marž in strategijo zavrnitve zagotavljanja dostopa do krajevnih zank.
- 16 Krajský súd v Bratislave (okrožno sodišče v Bratislavi) je 21. junija 2017 na podlagi sklepa z dne 11. februarja 2014, s katerim mu je bila zadeva vrnjena v razsojanje, sprejelo drugo sodbo, s katero je zavrnilo tožbo družbe ST. Družba ST je zoper to sodbo pri predložitvenem sodišču vložila pritožbo.
- 17 To sodišče je družbo ST in slovaški organ, pristojen za konkurenco, pozvalo, naj predložita stališča o spoštovanju načela *ne bis in idem*, ker sta navedeni organ in Komisija obsodila družbo ST zaradi zlorabe prevladujočega položaja v obliki zbijanja marž za obdobje od 12. avgusta 2005 do 21. decembra 2007.
- 18 Iz teh ugotovitev je bilo razvidno razhajanje mnenj med družbo ST in slovaškim organom, pristojnim za konkurenco, v zvezi z obstojem kršitve načela *ne bis in idem*, to, da se Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) ni strinjalo s stališčem, da sta slovaški organ, pristojen za konkurenco, in Komisija v svojih odločbah preučila različne proizvode, in to, da je to sodišče menilo, da se obravnavana zadeva razlikuje od zadeve, v kateri je bila izdana sodba Sodišča z dne 3. aprila 2019, Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie (C-617/17, EU:C:2019:283).
- 19 V teh okoliščinah je Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašnji:
„1. Ali izraz ‚razbremenjeni organe, pristojne za konkurenco v državah članicah, uporabe členov [101 in 102 PDEU, iz člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003]‘, pomeni, da organi držav članic izgubijo pooblastila v zvezi z uporabo členov [101 in 102 PDEU]?

2. Ali se člen 50 (pravica, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat) Listine nanaša tudi na primere upravnih prekrškov, pri katerih gre za zlorabo prevladujočega položaja v smislu člena 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije, za katere sta Komisija in organ države članice v okviru izvrševanja svojih pooblastil na podlagi člena 11(6) Uredbe št. 1/2003 ločeno in samostojno naložila kazni?“

Vprašnji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 20 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 razlagati tako, da organom, pristojnim za konkurenco v državah članicah, preneha pristojnost za uporabo členov 101 in 102 PDEU, kadar Komisija začne postopek za izdajo odločbe o ugotovitvi kršitve teh določb.
- 21 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje ureditve, katere del je (sodba z dne 3. oktobra 2019, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland in drugi, C-197/18, EU:C:2019:824, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 22 V skladu s členom 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, izgubijo pristojnost za uporabo členov 101 in 102 PDEU, ko Komisija začne postopek za sprejetje ene od odločb, opredeljenih v poglavju III te uredbe, katerih namen je ugotoviti kršitev členov 101 in 102 PDEU, zadevnim podjetjem naložiti, naj odpravijo navedene kršitve, odrediti začasne ukrepe na podlagi *prima facie* ugotovitve takih kršitev, odrediti, da so zaveze, ki so jih sprejela podjetja, zavezujoče, ali ugotoviti, da se člena 101 PDEU in 102 PDEU ne uporabita.
- 23 V skladu s členom 35 Uredbe št. 1/2003 izraz „organi, pristojni za konkurenco v državah članicah“, iz člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 napotuje na upravne ali sodne organe, ki jih določijo države članice in ki pripravljajo in sprejemajo odločbe, s katerimi se uporabljata člena 101 in 102 PDEU in s katerimi se zahteva odprava kršitve ali odredijo začasni ukrepi, sprejmejo zaveze ali naložijo globe, periodične denarne kazni ali druge sankcije, določene v nacionalnem pravu.
- 24 Vendar se izguba pristojnosti, določena v členu 11(6) Uredbe št. 1/2003, ne uporablja za sodišča držav članic, kadar odločajo kot pritožbena sodišča zoper navedene odločbe. Uporablja pa se v primerih, v katerih organ v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja, zadevo predloži sodnemu organu, ki je ločen od organa, pristojnega za pregon. V takem primeru in če so izpolnjeni pogoji iz člena 11(6) Uredbe št. 1/2003, mora navedeni organ zahtevek pri sodnem organu umakniti in končati nacionalni postopek.
- 25 Izraz „ko Komisija začne postopek“ iz člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 pa ni opredeljen niti v tej uredbi niti v Uredbi št. 773/2004.
- 26 Vendar je Sodišče glede pojma „začetek postopka“ iz člena 9 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prva uredba o izvajanju členov [101 in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3), ki jo je nasledila Uredba št. 1/2003, že razsodilo, da se ta pojem nanaša na oblastni akt Komisije, iz katerega izhaja njen namen, da sprejme odločitev na podlagi prve od teh uredb (glej v tem smislu sodbo z dne 6. februarja 1973, Brasserie de Haecht, 48/72, EU:C:1973:11, točka 16).

- 27 Po analogiji s tem pojmom je treba izraz „ko Komisija začne postopek“ iz člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 razlagati tako, da se s formalnega vidika nanaša na akt Komisije, s katerim ta podjetje obvesti, da namerava začeti postopek za sprejetje ene od odločb iz poglavja III te uredbe. Ta akt mora biti sprejet v roku, določenem v členu 2(1) Uredbe št. 773/2004.
- 28 Poleg tega iz sodne prakse Sodišča izhaja, da izraz „ko Komisija začne postopek“ z vsebinskega vidika omejuje obseg razbremenitve pristojnosti organov, pristojnih za konkurenco v državah članicah, s strani Komisije. Bilo je že namreč razsojeno, da se razbremenitev iz člena 11(6) Uredbe št. 1/2003 nanaša na dejstva, glede katerih je Komisija začela postopek (glej v tem smislu sklep z dne 29. januarja 2020, *Silgan Closures in Silgan Holdings/Komisija*, C-418/19 P, neobjavljen, EU:C:2020:43, točki 73 in 75).
- 29 Tako morajo biti v aktu, s katerim Komisija podjetje obvesti o svoji nameri, da začne postopek za sprejetje ene od odločb iz poglavja III te uredbe, opredeljene domnevne kršitve členov 101 in 102 PDEU, ki jih je storilo eno ali več podjetij v enem ali več obdobjih na enem ali več trgih proizvodov ter na enem ali več geografskih trgih, na katere se ta akt nanaša.
- 30 Iz tega sledi, da kadar Komisija na podlagi člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 začne postopek proti enemu ali več podjetjem zaradi domnevne kršitve členov 101 ali 102 PDEU, organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, izgubijo pristojnost za pregon istih podjetij za isto domnevno protikonkurenčno ravnanje, ki je potekalo na istem ali istih trgih proizvodov in na istem ali istih geografskih trgih v istem ali istih obdobjih.
- 31 Taka razlaga člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 je podprta s sobesedilom, v katero se umešča ta določba. Ta določba namreč spada v poglavje IV te uredbe, ki se nanaša na sodelovanje med Komisijo in organi, pristojnimi za konkurenco v državah članicah. Člen 11(1) te uredbe, ki je uvrščen v isto poglavje, določa, da Komisija in organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, v sodelovanju uporabljajo pravila konkurence Unije. S tem namenom v členu 11(6) Uredbe št. 1/2003 ni določeno le, da ko Komisija začne postopek za izdajo odločbe iz poglavja III, razbremeni organe, pristojne za konkurenco v državah članicah, uporabe členov 101 in 102 PDEU, temveč tudi, da če nacionalni organ že obravnava primer, Komisija sproži svoje postopke šele po posvetovanju s tem nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco.
- 32 Nazadnje, navedena razlaga člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 je podprta s ciljem te uredbe. Kot je namreč razvidno iz uvodnih izjav 6 in 8 navedene uredbe, je njen namen zagotoviti učinkovito uporabo pravil Unije o konkurenci s tem, da organom, pristojnim za konkurenco v državah članicah, omogoča, da to pravo uporabljajo vzporedno s Komisijo. Vendar vzporedna uporaba teh pravil terja usklajeno ravnanje in mora zagotavljati optimalno upravljanje omrežja javnih organov, zadolženih za izvajanje teh pravil. Kot pa je navedeno v uvodni izjavi 17 iste uredbe, je za zagotovitev teh ciljev določen odvzem pristojnosti nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, v korist Komisije, kadar ta začne postopek. Poleg tega vzporedna uporaba navedenih pravil ne more potekati v škodo podjetij. Izguba pristojnosti nacionalnih organov pa podjetjem omogoča varstvo pred vzporednim pregonom teh organov in Komisije (glej v tem smislu sodbo z dne 11. novembra 1981, *IBM/Komisija*, 60/81, EU:C:1981:264, točka 18, in sklep z dne 29. januarja 2020, *Silgan Closures in Silgan Holdings/Komisija*, C-418/19 P, neobjavljen, EU:C:2020:43, točka 73).
- 33 Iz tega v obravnavanem primeru izhaja, da je postopek, ki ga je slovaški organ, pristojen za konkurenco, 26. septembra 2005 začel proti družbi ST, sprožil organ, pristojen za konkurenco v državi članici, v smislu člena 35 Uredbe št. 1/2003, zato je odločba Komisije z dne 8. aprila 2009 o začetku postopka – v smislu člena 2(1) Uredbe št. 773/2004 – proti družbi ST temu organu na podlagi člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 odvzela pristojnost za uporabo člena 102 PDEU le v delu, v katerem se navedena odločba nanaša na ista protikonkurenčna ravnanja, ki jih je domnevno storila družba ST na istem ali istih trgih proizvodov in na istem ali istih geografskih trgih v istem ali istih obdobjih, kot so tista, glede katerih že poteka postopek pred tem organom.

- 34 Za ugotovitev, ali je tako, je treba opozoriti, da medtem ko je Sodišče pristojno za razlago obsega odločbe Komisije z dne 8. aprila 2009 (glej v tem smislu sodbo z dne 27. februarja 2018, *Western Sahara Campaign UK*, C-266/16, EU:C:2018:118, točka 44 in navedena sodna praksa), mora predložitveno sodišče presoditi obseg odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, kakršna je ta, ki jo izpodbija tožeča stranka v postopku v glavni stvari. Vendar je Sodišče, ko je pozvano, naj nacionalnemu sodišču v okviru postopka predhodnega odločanja da koristen odgovor, pristojno, da na podlagi spisa v postopku v glavni stvari ter pisnih in ustnih stališč, ki so mu predložena, navede smernice, da lahko nacionalno sodišče odloči o zadevi, ki jo obravnava (glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2020, *YS (Poklicne pokojnine vodstvenega osebja)*, C-223/19, EU:C:2020:753, točka 58).
- 35 Kot je razvidno iz odločbe Komisije z dne 8. aprila 2009, je Komisija proti družbi ST začela postopek zaradi domnevnih zlorab prevladujočega položaja na trgu storitev širokopasovnega veleprodajnega dostopa, kot je veleprodajno zagotavljanje dostopa do razvezane krajevne zanke. Komisija je v njej zlasti navedla, da so se domnevne zlorabe, ki jih je treba preučiti, nanašale na zbijanje marž v zvezi z veleprodajnim dostopom do razvezane krajevne zanke in drugimi storitvami širokopasovnega dostopa ter ustreznimi maloprodajnimi storitvami na Slovaškem.
- 36 Nasprotno pa je na podlagi spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da se je postopek pred slovaškim organom, pristojnim za konkurenco, nanašal na domnevne zlorabe prevladujočega položaja družbe ST na veleprodajnih in maloprodajnih trgih telefonskih storitev in storitev klicnega dostopa do ozkopasovnega interneta.
- 37 Ob upoštevanju teh elementov in s pridržkom, da predložitveno sodišče to preveri, kaže, da je bil predmet postopkov, ki sta jih Komisija in slovaški organ, pristojen za konkurenco, vodila proti družbi ST, zatrjevana zloraba prevladujočega položaja te družbe na različnih trgih proizvodov.
- 38 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 razlagati tako, da je organom, pristojnim za konkurenco v državah članicah, odvzeta pristojnost za uporabo členov 101 in 102 PDEU, kadar Komisija začne postopek za sprejetje odločbe o ugotovitvi kršitve teh določb, če se ta formalni akt nanaša na iste domnevne kršitve členov 101 in 102 PDEU, ki jih je storilo ali so jih storila ista podjetja na istem ali istih trgih proizvodov in na istem ali istih geografskih trgih v istem ali istih obdobjih, kot so tisti, na katere se nanaša ali se nanašajo postopki, ki so jih pred tem začeli ti organi.

Drugo vprašanje

- 39 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba načelo *ne bis in idem*, kot je določeno v členu 50 Listine, razlagati tako, da se uporablja za kršitve konkurenčnega prava, kot je zloraba prevladujočega položaja iz člena 102 PDEU, če te kršitve ločeno in neodvisno sankcionirata Komisija in organ, pristojen za konkurenco v državi članici, pri izvajanju svojih pristojnosti v skladu s členom 11(6) Uredbe št. 1/2003.
- 40 V zvezi s tem je treba spomniti, da je načelo *ne bis in idem* temeljno načelo prava Unije (sodba z dne 15. oktobra 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi/Komisija*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, EU:C:2002:582, točka 59). To načelo je bilo določeno tudi v členu 50 Listine v zvezi s kazenskimi postopki in sankcijami.
- 41 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba načelo *ne bis in idem* upoštevati v postopkih za naložitev glob, ki spadajo v konkurenčno pravo. Navedeno načelo tako na področju konkurence prepoveduje, da bi bilo podjetje ponovno sankcionirano ali preganjano zaradi protikonkurenčnega ravnanja, za katero je

že bilo sankcionirano ali glede katerega je bilo ugotovljeno, da zanj ni odgovorno, s prejšnjo odločbo, zoper katero ni več mogoče vložiti pravnega sredstva (sodba z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2012:72, točka 94 in navedena sodna praksa).

- 42 Iz tega sledi, da je uporaba načela *ne bis in idem* v postopkih na področju konkurenčnega prava pogojena z dvema pogojema, in sicer, prvič, da obstaja prejšnja dokončna odločba (pogoj „bis“), in drugič, da se prejšnja odločba in poznejša pregon ali sprejetje odločb (pogoj *idem*) nanašajo na isto protikonkurenčno ravnanje.
- 43 Kot je Sodišče že razsodilo, morajo biti za izpolnitev pogoja „*idem*“ izpolnjeni trije pogoji, in sicer istovetnost dejstev, isti kršitelj in isti pravno zavarovani interes (glej v tem smislu sodbo z dne 14. februarja 2012, Toshiba Corporation in drugi, C-17/10, EU:C:2012:72, točka 97). Načelo *ne bis in idem* torej prepoveduje ponovno sankcioniranje iste osebe za isto nezakonito ravnanje, zato da bi se zavarovala ista pravna dobrina (sodba z dne 7. januarja 2004, Aalborg Portland in drugi/Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6, točka 338).
- 44 Vendar se v obravnavanem primeru načelo *ne bis in idem* ne uporablja.
- 45 Če se namreč, kot je razvidno iz točke 37 te sodbe, postopki, ki sta jih vodila slovaški organ, pristojen za konkurenco, in Komisija, ter odločbe, sprejete na podlagi teh postopkov, nanašajo na protikonkurenčna ravnanja, storjena na različnih trgih proizvodov, se načelo *ne bis in idem* ne uporablja, ker pogoj istovetnosti dejstev ni izpolnjen in zato pogoj *idem* ni izpolnjen.
- 46 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Komisija v sklepu z dne 15. oktobra 2014 med drugim ugotovila, da je družba ST zlorabila prevladujoči položaj z zbijanjem marž na veleprodajnem trgu razvezanega dostopa do krajevine zanke in množičnega maloprodajnega trga širokopasovnih storitev na fiksni lokaciji na Slovaškem, medtem ko iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja – kar mora preveriti predložitveno sodišče – da je slovaški organ za konkurenco ugotovil zlorabo prevladujočega položaja družbe ST z zbijanjem marž, na, prvič, trgu storitev govorne telefonije in na trgu veleprodajnih povezav na trgih vzpostavitve in končanja klicev v javnem omrežju na določeni lokaciji družbe ST, in drugič, na trgu storitev dostopa do ozkopasovnega interneta in na trgu veleprodajnih povezav, in sicer veleprodajnega dostopa prek analogne povezave in prek digitalnega omrežja z vključitvijo storitev prek javnega telefonskega omrežja na določeni lokaciji družbe ST. Iz tega izhaja, da se navedene zlorabe torej ne nanašajo na iste trge proizvodov.
- 47 Če pa bi se na podlagi preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, izkazalo, da so predmet postopka, ki ga je vodil slovaški organ, pristojen za konkurenco, in odločbe, ki je bila sprejeta na podlagi tega postopka, ista protikonkurenčna ravnanja, ki jih je družba ST storila na istih trgih proizvodov in istih geografskih trgih ter v istem obdobju, kot so tista iz odločbe Komisije, tako da bi bil izpolnjen pogoj „*idem*“, se načelo *ne bis in idem* še vedno ne bi uporabilo, ker pogoj „bis“ ne bi bil izpolnjen. V takem primeru bi bilo namreč treba šteti, kot je navedeno v točki 30 te sodbe, da je bila slovaškemu organu, pristojnemu za konkurenco, na podlagi člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003 odvzeta pristojnost za uporabo, v tem primeru, člena 102 PDEU.
- 48 Zato je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba načelo *ne bis in idem*, kot je določeno v členu 50 Listine, razlagati tako, da se uporablja za kršitve konkurenčnega prava, kot je zloraba prevladujočega položaja iz člena 102 PDEU, in da prepoveduje, da bi bilo podjetje ponovno sankcionirano ali preganjano zaradi protikonkurenčnega ravnanja, za katero je že bilo sankcionirano ali glede katerega je bilo ugotovljeno, da zanj ni odgovorno, s prejšnjo odločbo, zoper katero ni več mogoče vložiti pravnega sredstva. Nasprotno pa se to načelo ne uporablja, če podjetje ločeno in neodvisno preganjata in sankcionirata organ, pristojen za konkurenco v državi članici, in Komisija zaradi kršitev člena 102 PDEU, ki se nanašajo na različne trge proizvodov ali na različne geografske trge, ali če je nacionalnemu organu, pristojnemu za konkurenco v državi članici, odvzeta pristojnost na podlagi člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003.

Stroški

- 49 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

1. Člen 11(6), prvi stavek, Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] je treba razlagati tako, da je organom, pristojnim za konkurenco v državah članicah, odvzeta pristojnost za uporabo členov 101 in 102 PDEU, kadar Evropska komisija začne postopek za sprejetje odločbe o ugotovitvi kršitve teh določb, če se ta formalni akt nanaša na iste domnevne kršitve členov 101 in 102 PDEU, ki jih je storilo ali so jih storila ista podjetja na istem ali istih trgih proizvodov in na istem ali istih geografskih trgih v istem ali istih obdobjih, kot so tisti, na katere se nanaša ali se nanašajo postopki, ki so jih pred tem začeli ti organi.
2. Načelo *ne bis in idem*, kot je določeno v členu 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, je treba razlagati tako, da se uporablja za kršitve konkurenčnega prava, kot je zloraba prevladujočega položaja iz člena 102 PDEU, in da prepoveduje, da bi bilo podjetje ponovno sankcionirano ali preganjano zaradi protikonkurenčnega ravnanja, za katero je že bilo sankcionirano ali glede katerega je bilo ugotovljeno, da zanj ni odgovorno, s prejšnjo odločbo, zoper katero ni več mogoče vložiti pravnega sredstva. Nasprotno pa se to načelo ne uporablja, če podjetje ločeno in neodvisno preganjata in sankcionirata organ, pristojen za konkurenco v državi članici, in Komisija zaradi kršitev člena 102 PDEU, ki se nanašajo na različne trge proizvodov ali na različne geografske trge, ali če je nacionalnemu organu, pristojnemu za konkurenco v državi članici, odvzeta pristojnost na podlagi člena 11(6), prvi stavek, Uredbe št. 1/2003.

Podpisi